

Mundtlig prøve i engelsk stx/hf

FAQ

Maj 2023

Find svarene på de oftest stillede spørgsmål vedr. mundtlig prøve i engelsk nedenfor.

Indhold

Tjekliste til mundtlig eksamen	1
<i>Eksaminator</i>	<i>1</i>
<i>Censor.....</i>	<i>1</i>
Længde på eksamenstekster.....	2
Den mundtlige prøve – eksaminator	2
<i>Emner</i>	<i>2</i>
<i>Eksaminationens forløb</i>	<i>2</i>
<i>Det udvidede tekstbegreb</i>	<i>2</i>
<i>Antallet af prøvespørgsmål</i>	<i>2</i>
<i>Antallet af emner.....</i>	<i>3</i>
<i>Udformningen af eksamensspørgsmålene/ -materialet</i>	<i>3</i>
Gloser og realia.....	3
Forkortelse af tekster.....	3
Tekster fra de skriftlige eksamensopgaver	3
Tekstmateriale fra undervisningsantologier.....	3
Tekster fra novellesamlinger	3
Filmatisering eller anvendelse af samme tekst i forskellige genrer	3
Hovedgenrer	3
Oversatte tekster.....	4
Illustrationer.....	4
Elektronisk materiale som eksamensmateriale:.....	4
Graphic novel	4
Eksamensspørgsmål i Shakespeare	4
Lingua franca:.....	4
Forholdet mellem ukendt og kendt tekst på B-niveau:	5
<i>Udformningen af undervisningsbeskrivelsen</i>	<i>5</i>
<i>Hjælpe midler.....</i>	<i>5</i>
<i>Vejledningerne</i>	<i>6</i>
Den mundtlige eksamen – censor	6
<i>Censors opgaver.....</i>	<i>6</i>

Generelt	6
Notetagning, faglige mål m.m.	6
Ved uregelmæssigheder	6
Bedømmelsen	6

Tjekliste til mundtlig eksamen

Eksaminator

- ✓ Har jeg udfyldt undervisningsbeskrivelsen?
- ✓ Fremgår det af undervisningsbeskrivelsen, hvilket kernestof, supplerende stof, fokus og omfang emnet har haft?
- ✓ Er mine eksamenstekster egnede til niveauet?
- ✓ Dækker mine eksamenstekster tilsammen kernestof og de faglige mål?
- ✓ Er mine eksamenstekster korrekt længde til niveauet?
- ✓ Er der linjenummerering på mine eksamenstekster?
- ✓ Har mine eksamenstekster korte instrukser på engelsk, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med teksterne?
- ✓ Fremgår emne/tema og bedømmelseskriterier af forsiden på mine eksamenstekster?
- ✓ Er kopikvaliteten i orden?
- ✓ Er teksterne sendt, så censor har 5 hverdage at forberede sig i?

Censor

- ✓ Giver teksterne eksaminanden mulighed for at demonstrere målopfyldelse af de faglige mål for niveauet?
- ✓ Dækker teksterne kernestof og de faglige mål?
- ✓ Er teksternes sværhedsgrad passende til niveauet?
- ✓ Er teksternes længde korrekt til niveauet?
- ✓ Giver instrukserne eksaminanden mulighed for at vise selvstændighed i arbejdet med teksterne?
- ✓ Fremgår emne/tema og bedømmelseskriterier af forsiden af eksamensteksterne?
- ✓ Er gloseringen holdt på et minimum, så den kun dækker realia?
- ✓ Er Shakespeare repræsenteret på A-niveau?
- ✓ Kvitter for modtagelsen af materialet med en mail til eksaminator.

Længde på eksamenstekster

HF C	HF B	STX B	STX A
1-2 normalsider, 3-6 minutters afspillet tekst eller en kombination	2-3 normalsider, 6-9 minutters afspillet tekst eller en kombination	2-3 normalsider, 6-9 minutters afspillet tekst eller en kombination	3-4 normalsider, 9-12 minutters afspillet tekst eller en kombination
	Såvel kendte som ukendte tekster kan indgå, men mindst én tekst skal være ukendt.	Såvel kendte som ukendte tekster kan indgå, men mindst én tekst skal være ukendt.	
Omfanget skal tage hensyn til materialets sværhedsgrad og sikre, at de faglige mål kan bedømmes. En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum), for lyrik og drama 30 linjer, for elektronisk mediemateriale tre minutter.			

Den mundtlige prøve – eksaminator

Emner

De emner, der danner udgangspunkt for den mundtlige prøve, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. Oftest anvendes emner, der er læst i forløbets sidste år eller semestre.

Prøvespørgsmålene består på stx A-niveau af ukendt materiale, der skal præsenteres, analyseres, fortolkes og perspektiveres. På hf B og stx B kan prøvespørgsmålene bestå af en kombination af kendt og ukendt materiale, mens prøvespørgsmålene på hf C består af ukendt tekst. Perspektivering skal inddrage emnet.

Eksaminationens forløb

Prøven har to led: eksaminandens præsentation og den efterfølgende samtale.

Det centrale i prøven er eksaminandens præsentation og behandling af materialet i prøvespørgsmålet og samtalen herom. Samtalen med eksaminanden bør ikke have karakter af overhøring i læst stof. På B-niveau, hvor der mulighed for at inddrage kendt tekst, er det vigtigt at pointere, at fokus primært er på eksaminandens behandling af det ukendte tekstmateriale.

Der er ingen krav om oplæsning, men det er en naturlig del af fagets analysemetoder at give belæg for sin analyse ved hjælp af korte citater, som læses op fra teksten.

Det udvidede tekstbegreb

Faget tager udgangspunkt i *det udvidede tekstbegreb*, dvs. eksamensteksterne kan bestå af forskellige teksttyper og medier: skrevne og digitale eller i kombination.

Det betyder, at der *kan*, men ikke skal, indgå film- og/eller lydclip i prøvematerialet. Eksaminandens præsentation og behandling af materialet i prøvespørgsmålet skal afspejle de anvendte metoder i undervisningen, som de fremgår af undervisningsbeskrivelsen.

Antallet af prøvespørgsmål

Et prøvespørgsmål/-materiale må under normale forhold højst anvendes ved tre eksaminationer på samme hold.

Prøvematerialet vælges af læreren og skal sendes til censor mindst 5 hverdage inden prøven, med mindre særlige forhold er til hinder herfor. Prøvespørgsmål kan fremsendes pr. mail under forudsætning af, at de scannede filer er læselige, også når de er printet ud.

Se også "Tjekliste til mundtlig eksamen".

Eksamensspørgsmålene fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Alle eksamensspørgsmål skal fremlægges ved prøvens start, og hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst fire spørgsmål, inklusive gengangere.

Antallet af emner

De emner, der danner udgangspunkt for den afsluttende prøve, skal som nævnt tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet for det pågældende niveau. Antallet af emner er således ikke nærmere specificeret og er altså ikke lig med det antal emner, undervisningen skal tilrettelægges i. Det skal fremgå tydeligt af undervisningsbeskrivelsen, hvilke emner der danner udgangspunkt for prøven.

Udformningen af eksamensspørgsmålene/-materialet

Prøvespørgsmålene kan bestå af en eller flere tekster og teksttyper samt film- og/eller lydclip. Omfanget af tekstmateriale og filmklip er nævnt i læreplanerne og skal overholdes. Mindre afvigelser kan selvfølgelig forekomme.

En normalside består af 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum). 30 linjer poesi eller drama gør det ud for en normalside. For elektronisk mediemateriale er tre minutter en normalside.

Prøvespørgsmålet forsynes med korte instrukser på engelsk, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med materialet.

Gloser og realia: Eksaminanden skal have mulighed for at demonstrere beherskelse af faglige hjælpemidler, fx ordbøger, og evt. glosering skal tage hensyn hertil. Forberedelsestiden, hjælpemidler og det ukendte tekstmateriale har et omfang, der som regel ikke nødvendiggør glosser. Ved særligt vanskelige tekster kan der dog være behov for realkommentarer eller forklaring af særligt vanskelige ord i konteksten.

Forkortelse af tekster: Tekster må forkortes, men ikke bearbejdes, og det skal fremgå tydeligt, hvor de er beskåret, fx med ellipser [...]. Teksten kan forsynes med en kort, neutral indledning eller et kort resume af passager, der er taget ud.

Tekster fra de skriftlige eksamensopgaver: Eksamenstekster fra de skriftlige eksamenssæt er ofte forkortede, men er ellers ubearbejdede og trykt efter forlægget. *Sources*-siden i opgaven opgiver kildeinformation, så man evt. kan skaffe originalen. Eksamensopgaver fra før 2005, der mangler kildeangivelser, kan ikke bruges, da de kan være bearbejdede. Det gælder også tekster, hvor kildehenvisningen siger "adapted from".

Tekstmateriale fra undervisningsantologier: Prøvespørgsmålets ukendte tekstmateriale må gerne hentes fra en antologi, der har været anvendt i undervisningen. Materialet bør dog gengives uden evt. glosser i marginen, arbejdsspørgsmål eller andet, der fratager eksaminanden mulighed for at vise deres kompetencer, herunder evne til at anvende faglige hjælpemidler.

Tekster fra novellesamlinger: Har man læst en eller flere noveller fra en novellesamling skrevet af den samme forfatter, kan andre noveller fra samme samling bruges som ukendt tekstmateriale, såfremt novellerne ikke er klart sammenhængende, fx ved gennemgående personer. Sådanne noveller kan evt. indgå i prøvematerialet til B-niveau som kendt tekst i kombination med ukendt tekst.

Filmatisering eller anvendelse af samme tekst i forskellige genrer: Et klip af filmatiseringen af en tekst læst i undervisningen kan ikke anvendes som del af eksamensmaterialet – eller omvendt: Har man set en film, kan man ikke anvende tekstforlægget som eksamenstekst. Materialer skal til eksamen være ukendte, ikke blot som genre, men også mht. indhold, og derfor kan det ukendte materiale heller ikke tages fra værker, der har været gennemgået i uddrag.

Et klip fra en filmatisering eller et uddrag af et tekstforlæg kan evt. indgå i prøvematerialet til B-niveau som kendt tekst i kombination med ukendt tekst.

Hovedgenrer: Ikke alle genrer skal være repræsenterede i prøvespørgsmålene. Hovedgenrerne indgår som regel i emnerne og kan derfor aktiveres på forskellige vis under eksaminationsforløbet, hvis det er oplagt.

Oversatte tekster: Som hovedregel må man ikke bruge tekster, der er oversat til engelsk eller skrevet af fx en dansker som prøvemateriale. Det er tilladt at læse engelsksproget materiale, forfattet af andre end native speakers, og inddrage det i et emne. Dette regnes for supplerende stof. Emner med den slags tekster kan sagtens danne udgangspunkt for den mundtlige prøve, men til prøven skal materialet være kernestof.

Illustrationer: Prøvematerialet må gerne indeholde illustrationer. Men der må ikke stilles krav om, at illustrationer skal inddrages i eksaminationen, og illustrationer påvirker ikke kravene til den samlede tekstmængde i prøvematerialet.

Elektronisk materiale som eksamensmateriale: Ønsker man at anvende elektronisk materiale (fx audio og video) som eksamenstekst, skal man som eksaminator være opmærksom på, at det er uhyre vigtigt, at eksaminanden i situationen har tid i forberedelsen til at gennemspille det elektroniske materiale på samme måde, som en tekst genlæses mange gange. Vælg derfor materialets længde i forhold til sværhedsgrad, og materialet i sig selv ud fra kriterier, der hjælper eksaminanden til selvstændigt at opfylde de faglige mål.

Ved vanskelig elektronisk tekst kan transskriberingen af teksten vedlægges.

En kortfilm som "Inside Out" uden verbalt sprog vil ikke fungere som eksamensmateriale, da den ikke giver eksaminanden mulighed for at opfylde det faglige mål vedr. lytte- og forståelsesfærdighed på hverken A-, B- eller C-niveau. Ligeledes bør et elektronisk materiale ikke udelukkende være en illustration af en tekst, som fx en oplæsning, hvis materialets udtrykside –filmisk/retorisk/verbalt/andet – ikke skal inddrages i analysen af eksaminanden. Eksaminators opgave i udformningen af instruksen til materialet er at indsnævre og fokusere analysevinklen, hvilket påses af censor som eksaminandens advokat.

Graphic novel: Graphic novels kan ikke uden videre omregnes i normalsider. Eksaminator må derfor vurdere den kompleksitet, som en tekst er udtryk for og afstemme omfanget herefter. En tommelfingerregel kan være, at første grundige gennemlæsning må tage ca. lige så lang tid, som første grundige gennemlæsning af andre eksamenstekster. Afhængig af tekstens samlede kompleksitet, herunder billedkompleksitet, layoutkompleksitet og sproglig kompleksitet, samt fx antallet af ordløse paneler (*silent panels*) vil dette omfang variere en del.

Der vælges naturligvis en graphic novel, hvor der indgår tekst såvel som billeder. Eksaminator laver en afvejning af billedsidens kompleksitet i forhold til mængden af tekst, men den tekstanalyse, som eleven skal vurderes på jf. de faglige mål forstås som en helhedsanalyse af den samlede tekst, som udgøres af billeder, ord og andre virkemidler i eksamensteksten.

Både for meget og for lidt materiale kan være problematisk for eksaminanden. I prøvesituationen er det lærerens ansvar med omhu at have valgt et materiale ud, der i indhold og omfang kan tilgodese eleven, så censor har mulighed for at vurdere graden af kompetencer og målopfyldelse. Dette betyder konkret, fx at det er vigtigt, man som lærer/eksaminator er sig bevidst, at et uddrag af en graphic novel til brug ved eksamen ikke i kompleksitet og længde tilsammen kommer til at betyde, at eleven ikke kan nå at lave en grundig helhedsanalyse og -fortolkning heraf – eller det modsatte: at eleven tømmer teksten for hurtigt, fordi niveauet ikke giver udfordring nok.

Eksamensspørgsmål i Shakespeare: Det ukendte tekstmateriale kan ifølge vejledningen ikke tages fra værker, der har været gennemgået i uddrag. Undtagelsen herfor er værker af Shakespeare. Disse har en kompleksitet, diversitet og sproglig sværhedsgrad, der gør det nødvendigt at afvige fra hovedreglen. Hvis man fx har læst et uddrag af *Macbeth* eller nogle sonetter, kan man anvende andre uddrag fra samme værk til eksamensspørgsmålet.

Undtagelsen omfatter også filmatiseringer af Shakespeares værker: Tekstmaterialet kan tages fra et værk, hvor filmatiseringen af værket har været anvendt i undervisningen. Som angivet i vejledningen kan prøvespørgsmålet bestå af flere tekster og af tekster fra en anden tidsperiode, hvis de har en klar sammenhæng med de læste Shakespeare-tekster.

Lingua franca: Fordi lingua franca er kernestof skal det indgå i den mundtlige prøve. Der er dog det indbyggede problem, at lingua franca ikke er autentisk tekst, så vi kan ikke stille eksamensspørgsmål i lingua franca-tekster. Denne udfordring kan løses ved, at man stiller spørgsmål i en autentisk tekst skrevet af en native speaker, som omhandler en lingua franca-tematik, men man kan også dække stoffet perspektiverende ved, at man som eksaminator enten eksplicit i eksamensinstruksen beder eksaminanden inddrage lingua franca eller ved, at man sørger for at spørge til det i samtalen mellem eksaminand og eksaminator.

Forholdet mellem ukendt og kendt tekst på B-niveau: Der er ikke nogle regler for det kvantitative forhold mellem kendt og ukendt tekst til den mundtlige prøve på B-niveau, men omfanget af kendt tekst bør nøje overvejes, så det sikres, at eksaminanden gives mulighed for at demonstrere selvstændigt initiativ og disponering, og det anbefales, at det er den ukendte tekst, der forholdsmæssigt fylder mest. Ved inddragelse af kendte tekster i eksamensspørgsmålet er det yderligere vigtigt, at der ikke bliver tale om ren reproduktion af analytiske og fortolkningsmæssige pointer fra undervisningen.

Udformningen af undervisningsbeskrivelsen

Der er ikke centralt fastlagte formkrav til undervisningsbeskrivelser. Det er således muligt at anvende de forskellige studieadministrative systemer til at udfærdige undervisningsbeskrivelser, eller der kan anvendes lokalt udformede skabeloner.

En undervisningsbeskrivelse for et fag eller forløb skal indeholde en række oplysninger:

1. En samlet oversigt over de gennemgåede forløb i faget
2. Et kort resumé af forløbets indhold og fokus, herunder hvilke centrale problemstillinger, der har været arbejdet med.
3. Angivelse af, hvilke faglige mål og hvilket kernestof i henhold til læreplanen der har været centrale i forløbet.
4. Det gennemgåede materiale fordelt på kernestof og supplerende stof, herunder omfang.
5. Undervisningens tilrettelæggelse i henhold til læreplanens krav om arbejdsformer.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har udarbejdet en vejledende skabelon, som evt. kan anvendes.

Skabelonen findes her: [Skabelon til undervisningsbeskrivelser | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

Oplysningerne skal være tilstrækkelige til, at censor kan påse, om prøven er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne for faget.

Omfanget angives normalt med en sådan detaljeringsgrad, at det af undervisningsbeskrivelsen fremgår, hvorledes det faglige stof har været vægtet i undervisningsforløbet. Dette kan fx ske ved at angive et skønsmæssigt sidetal eller en procentvis fordeling af stoffet.

Husk, at undervisningsbeskrivelserne er elevernes arbejdsredskab i forberedelsen til prøven og censors mulighed for at kontrollere, at undervisningen lever op til de faglige mål. Derfor skal det være tydeligt for både elever og censor, hvilket konkret materiale de forventes at have arbejdet med, hvilket fokus emnet har haft samt, hvordan de faglige mål er dækket.

Hjælpemidler

Der er som udgangspunkt ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøverne, jf. *Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser*. I vejledningen til denne bekendtgørelse er der givet eksempler på, hvilke hjælpemidler der må, og hvilke der ikke må tilgås via internettet.

Det vil være tilladt for eksaminanderne at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler som fx online ordbøger eller e- og i-bøger, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer. Det er ikke tilladt at benytte netadgangen til at tilgå interaktive programmer (f.eks. chatbots, Google Translate, Grammarly, leksika).

Egne notater og egne arbejder skal medbringes og opbevares lokalt under prøven. I tilfælde, hvor materialet har en sådan karakter, at det ikke kan opbevares lokalt, har eksaminanderne dog adgang til at tilgå materialet via internettet under prøven.

Det er ikke tilladt at medbringe kommunikationsudstyr, fx mobiltelefoner ved prøverne.

Vejledningerne

Vejledningerne til hf og stx indeholder yderligere uddybninger af forhold vedrørende eksamen og eksempler på eksamensspørgsmål.

Den mundtlige eksamen – censor

Censors opgaver

Generelt

Censor skal godkende prøvespørgsmålene og sikre sig, at de følger kravene i læreplanens afsnit 4.2. Censors øvrige forpligtelser er omtalt i Eksamensbekendtgørelsen § 29, der kan læses her:

[Almen eksamensbekendtgørelsen \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk)

Notetagning, faglige mål m.m.

Medbring fagets læreplan, eksamensbekendtgørelsen og karakterbekendtgørelsen. Vejledningen til fagets læreplan indeholder også afsnit om prøven. På EMU finder du *Ark til mundtlig censor* med faglige mål, beskrivelse af kernestof og de vejledende karakterbeskrivelser med plads til notater, som du kan printe og medbringe. Censor har pligt til at opbevare sine notater i 1 år.

Ved uregelmæssigheder

I § 29 er også beskrevet, hvad en censor stiller op i tilfælde af uregelmæssigheder i forbindelse med den mundtlige eksamen. Ikke alle uregelmæssigheder er lige vigtige, og de fleste kan klares med en snak med eksaminator. Væsentlige uregelmæssigheder, der falder ind under de punkter, der er omtalt i beskrivelsen af censors funktion ved den mundtlige prøve i § 29, skal behandles som beskrevet i stk. 4: “Konstaterer censor, at kravene efter stk. 1 ikke er opfyldt, eller giver forløbet af prøven censor anledning til at formode, at der har været mangler ved den forudgående undervisning eller vejledning, afgiver censor indberetning herom til institutionen.”

Bedømmelsen

Bedømmelse af eksaminandens præstation tager udgangspunkt i de faglige mål, som er angivet i læreplanens pkt. 2.1. Det er ikke alle faglige mål, der er i spil ved den mundtlige prøve. De væsentligste er opsummeret i læreplanens stk. 4.3 om bedømmelseskriterier ved den afsluttende prøve.

Voteringen foregår i et lukket møde, og bedømmerne skal derfor over for eksaminanden afholde sig fra at komme med detaljerede begrundelser for bedømmelsen. Eleven har alene krav på få at meddelt den endelige karakter. Hvis der siges noget om bedømmelsen, skal det være entydigt og klart formuleret og i overensstemmelse med de faglige mål og karakterbeskrivelserne i *Karakterbekendtgørelsen*, så eleven ikke efterfølgende kan komme i tvivl om bedømmelsens rigtighed.